

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА“

УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ЗАЩИТА НА МАГИСТЪРСКИ ТЕЗИ

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Указанията за разработване и защита на магистърски тези се отнасят за всички магистърски програми към Катедра „Икономика“. За да придобиете магистърска степен по икономика е необходимо:

- да положите успешно изпитите по учебния план;
- да разработите преддипломен проект, което се отнася за студентите, обучавани по учебния план в магистърските програми до учебната 2017/2018 година;
- да подгответе и защитите магистърска теза.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Съгласно учебните планове на магистърските програми към катедра „Икономика“, защити на магистърски тези се провеждат два пъти годишно – обикновено в последната седмица на м. ноември и февруари. Конкретните дати се обявяват малко преди това на сайта на Стопанския факултет в секцията за магистърските програми.

Желаещите да се дипломират към катедра „Икономика“ трябва да подават формуляр-заявление по образец (Вж. Приложение 1) за предпочитаните от тях тематични направления, подписани от избрания научен ръководител (за областите на научно ръководство в рамките на Катедрата вж. Приложение 2). **Подаването на заявлениета за разработване на магистърски тези се подават по електронен път след тяхното подписане и сканиране на имейла на Научния секретар на Катедра „Икономика“ доц. д-р Димитър Златинов (dzlatinov@feb.uni-sofia.bg) или в приемното време в кабинет 509.** Сроковете за подаване на заявлениета в Катедрата са следните:

- До 31 май при явяване на защита през м. ноември;
- До 31 октомври при явяване на защита през м. февруари.

Утвърждаването на тематичните направления и научните ръководители става по решение на катедрата и студентите биват уведомявани своевременно.

ВНИМАНИЕ! Магистърска теза могат да разработват само студенти, които успешно са издържали избираемата дисциплина „Писане на магистърска теза“.

II. УКАЗАНИЯ И ИЗИСКВАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРЕДДИПЛОМЕН ПРОЕКТ

ВНИМАНИЕ! Преддипломен проект изготвят само студентите, които са приети в магистърските програми към Катедра „Икономика“ по учебните планове до учебната 2017/2018 година.

Преддипломният проект представя подготвителния етап при разработването на магистърската теза и той трябва да съдържа следните основни компоненти:

- актуалност и необходимост за разглеждането на определен проблем в рамките на магистърската теза;
- цели и основни задачи на изследването;
- обзор на литературни източници по съответната тематика;
- основна теза, подходи и методи за нейното доказване;
- възможни ограничения на изследването и очаквани резултати.

Обемът на преддипломния проект е в рамките на 25-30 стандартни компютърни страници (препоръчително Times New Roman, шрифт 12, междуредие 1.5) и той се представя пред избрания научен ръководител. Защитата на преддипломния проект е необходимо условие за продължаване на работата по магистърската теза, ако учебният план на магистърската програма го изисква.

III. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Магистърската теза не само финализира образователната степен „Магистър”, но и заема ключово място във формирането на аналитично-оценъчни компетентности, базирани на икономически теории, концепции, подходи и методи. Нейното структуриране е целесъобразно да бъде в две части:

- теоретичен анализ на проблема, обособен като предмет на магистърската теза, който да разкрива степента на овладяване на теоретични знания и методологически подходи;
- приложен икономически анализ въз основа на конкретни икономически методи и статистически данни.

Така от дипломантите се очаква да подготвят и представят текст със следното (примерно) съдържание:

1. Заглавна страница

Тя трябва да съдържа следната информация:

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА “.....”

МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

ТЕМА: .....

ДИПЛОМАНТ:

/трите имена и факултетен номер/

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:

/академична длъжност и име/

С О Ф И Я

..... Г.

2. Съдържание

То представя структурата на магистърската теза и е препоръчително да се постави в самото начало, веднага след заглавната страница. Главите, разделите и параграфите се разграничават ясно – номерират се последователно с римски или арабски цифри или комбинирано в зависимост от обема и спецификата на съдържанието. Задължително се посочва страницата (с арабски цифри), от която започва съответната част. Недопустимо е несъответствие между отразената в съдържанието структура и тази на самата магистърска теза.

3. Въведение

Въпреки че разработката започва с него, най-добре е въведението да се напише след като съдържателната част на магистърската теза е завършена. В него ясно и точно трябва да се представят:

- Мотивите за избор на тема;
- Кръгът от проблеми, които за момента са актуални и се цели да бъдат разрешени;
- Изследователската теза;
- Целите на разработката;
- Задачите, които ще бъдат изпълнени за достигане на поставените цели;
- Обектът и предметът на изследването;
- Използваните методи и очакваните резултати;
- Възможните ограничения и информационното осигуряване;
- Потенциално заинтересованите потребители на резултатите;
- Структурата на разработката (синтезирано представяне на отделните части, с акцент върху поставените в съответната част цели и постигнати резултати);
- Авторските приноси при разработването на магистърската теза.

4. Основен текст

Текстът в основната част трябва да бъде съобразен с поставените цели и задачи. Работата трябва да бъде структурирана в няколко самостоятелни части (глави, раздели), които имат собствени заглавия и чието оформление трябва да бъде еднотипно. Желателно е след всяка част да се направят съответните обобщения (изводи), както и да има логически преход от една част към друга.

Условно текстът може да се раздели на:

A. Теоретична част

- Литературен обзор – авторът показва ориентацията си в проблематиката на базата на литературни източници, какво вече е постигнато/известно по въпросите, с които се занимава разработката.
- Основни теоретични положения (твърдения, принципи), върху които се изгражда разработката.

B. Изследователска част

- Характеристика на обекта и предмета на изследването.
- На кои въпроси се търси отговор.
- Формулиране на хипотезите (предположенията), които следва да се проверят.
- Описание на методологията и методиката на изследването (понятийни и емпирични индикатори, инструменти за набиране на първична информация, проект за използване на информацията и др.).
- Описание на начина, по който са събрани данните (емпирична информация).

- Изясняване на условията на провеждане на експеримента или наблюдението, конкретизация на използвания инструментариум или материали, характеристика на участниците, уточнение на периода. При възможност работата се илюстрира с таблици, графики, диаграми.

B. Практически ориентирана част

- Анализ на получените данни в контекста на формулираните въпроси, чиито отговори се търсят и хипотезите, които се проверяват. Описание и обяснение на резултатите.
- Представяне на основните изводи и препоръки за: повишаване ефективността на...; подобряване на...; развитие на...; усъвършенстване на... и пр.
- Указване на начина, по който (евентуално) се/ще се използват получените резултати в практиката (напр. Изследването е посветено на конкретен икономически проблем и въз основа на направените изводи и препоръки се очаква ...).

5. Заключение/изводи

- Обобщение (резюме) на най-важните резултати от разработката (те се съобразяват с поставените във въведението цели и задачи). Изводите и препоръките се дефинират конкретно и могат да се изброят в логическа последователност или според значимостта им. Подчертават се онези заключения с оригинален или приносен характер.
- Могат да се посочат и евентуални възможности за продължаване на работата по темата.

6. Списък на информационните източници (“Библиография”, “Използвана литература”, Списък на използваната литература” и др.)

- Писмени източници.
- Електронни източници като в скоби се посочват и конкретните интернет сайтове, които са използвани, след изписване на автора и заглавието на източника.
- Проведени консултации с експерти и др.

Заглавията следва да бъдат подредени азбучно, като е възможно да се обособят в различни поредици: кирилица и латиница; научни изследвания и нормативни документи.

7. Приложения

Те могат да бъдат различни – графики, таблици, диаграми, илюстрации, схеми, анкети, списъци от съкращения, термини и други информационни материали, които са използвани, но не присъстват в основния текст, но задължително трябва да се покаже връзката между тях и основния текст. Информацията от различните по характер приложения трябва да се интерпретира, а не да се преразказва.

8. Цитиране

За да се оформи магистърската теза от гледна точка на цитирането, авторите освен че могат да се запознаят с *БДС 17377-96 Библиографско цитиране*¹, могат да ползват и някои общи правила.

---

¹ <http://anamnesis.info/sites/default/files/Bibl.%20Citirane.pdf>.

Още в процеса на търсене на литература, необходима за разработката, е полезно да се състави картотека с основните данни за съответния документ: автор/автори, заглавие, подзаглавие, поредност на тома, поредност на издание, издателство, година на издаване, страница, серия; а за периодичните издания и: точното название на източника, година на издаване, том, брой, книжка, дата (при вестниците), страници.

Къде се цитира?

- Това може да се направи в самия текст, като все повече се използва цитирането от типа “номер, страница” (автор, страница) [24:321] – 24 е съответният номер на източника в Списъка на използваната литература (или Библиография, или Използвана литература и т.н.), а 321 е страницата, която точно се цитира. Друг разпространен начин за цитиране е от типа „автор, година, страница“ – например (Barro, 2008, pp. 21).
- Може да се цитира “под линия” – обикновено, когато се цитират няколко публикации по една тема или от един и същи автор. Тук може да се избира между прекъсната номерация за всяка страница, непрекъсната номерация в целия документ или друго.
- Цитирането може да се извърши и след глава, раздел или в края на разработката. Подреждането в този случай може да се направи “по реда на цитирането” в основния текст, което е за предпочтение, или по азбучен ред на автора или заглавието като във всички случаи трябва да бъде установена точната връзка с основния текст.

9. Оформление

Не трябва да се подценява представянето на магистърската теза в подходящ вид. Особено внимание да бъде обърнато на правописа и пунктуацията. Негативно впечатление оставят лошото техническо оформление, липсата на ясна структура, необозначаването на страниците, схемите, таблиците и др., неясните приложения.

Препоръчително е обемът на разработката да бъде от 60 до 80 стандартни машинописни страници (една стандартна страница съдържа 1800 знака, вкл. интервалите) като все пак водещо остава съдържанието на магистърската теза. Приложенията не влизат в този обем.

10. Предаване на магистърската теза

Сроковете за депозиране на магистърските тези в Катедрата се съобразяват с определения график за защити, който се помещава на сайта на факултета. Следните дати са ориентировъчни:

- До 31 октомври при явяване на защита през м. ноември;
- До 31 януари при явяване на защита през м. февруари.

ВНИМАНИЕ! От учебната 2020/2021 година всички магистърски тези подлежат на проверка за оригиналността чрез използване на интегрирана в средата за електронно обучение приставка на специализирана система за засичане на plagiatство в СУ „Св. Климент Охридски“. Процедурата за проверка на оригиналността на магистърските тези се разяснява при оповестяване на графика за защити на сайта на факултета.

Магистърските тези се предават на хартиен носител в един екземпляр, подходящо подвързан и подписан от научния ръководител, като към книжния носител задължително се прилага CD, съдържащ файл с пълния текст на разработката във формат

Word и PDF. При депозиране на магистърската теза за защита е необходимо да се приложат следните документи:

- Заявление по образец до декана на Стопанския факултет за допускане до явяване на защита, което се получава от инспекторите, отговарящи за магистрите.
- Разпечатка-извлечение за положените изпити (издава се от инспекторите, отговарящи за магистрите).
- Ксерокопие на студентската книжка (при несъответствие между извлечението и реално положените изпити).
- Две снимки (надписани на гърба с трите имена и факултетния номер на студента).

IV. УКАЗАНИЯ ЗА ЗАЩИТА НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

Преди защитата:

- Дипломантите е необходимо да са се запознали с настоящите указания за разработване и защита на магистърски тези към Катедра „Икономика”.
- Дипломантите да са представили в установените срокове магистърската теза и останалите необходими документи.
- Дипломантите да са получили рецензията по електронен път от Научния секретар на Катедрата до 3 дни преди датата на защита, а подписаното хартиено копие на рецензията се съхранява в Катедрата. Желателно е да се обмислят добре отправените към автора въпроси, коментари и забележки. Те могат да се обсъдят предварително с научния ръководител или други компетентни лица.
- Дипломантът може да използва помощни електронни средства при представянето на своята работа. Препоръчва се използването на слайдове, чрез които да се онагледи изложението (ако темата позволява това). Да се има предвид, че схемите и таблиците върху слайдовете трябва да бъдат колкото се може “по-изчистени” от подробности и с по-едри шрифтове, за да се виждат добре на екран.
- Разпределението за защита по комисии и зали се обявява на сайта на факултета. Носенето на студентска книжка по време на защитата е задължително.

По време на защитата:

“Дневният ред” на защитата на магистърските тези обикновено е следният:

- Дава се думата на дипломанта за представяне на разработката.
- Експозето на дипломанта не трябва да надхвърля 15 минути, като вниманието трябва да се съсредоточи върху практическата част на разработката. То не е преразказ на съдържанието ѝ, а представя разработената от автора тема откъм нейната проблемна страна. Акцентът следва да бъде върху разработените проблеми, използваните методи и получените резултати.
- Макар че дипломантите ще имат възможност да се запознаят с рецензията преди защитата, отговорите на въпросите от нея не трябва да се включват в първоначалното изложение.
- Прочита се рецензията на магистърската теза и се дава думата на членовете на изпитната комисия за въпроси към дипломанта. Отговорите на въпросите са от значение за цялостното представяне.
- Дипломантът отговаря на въпросите от рецензията и на тези, поставени от членовете на комисията или други лица, присъстващи в залата. Резултатите се обявяват в деня на защитата на магистърската теза.

V. УКАЗАНИЯ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА МАГИСТЪРСКИТЕ ТЕЗИ

1. Критерии за оценка на съдържанието на магистърската теза

От съдържателна гледна точка магистърските тези се оценяват от рецензенти, определени от Катедрата. Примерна структура на рецензиите е посочена в Приложение 3. Рецензиите се представят от рецензентите най-малко пет дни преди датата на защитата – по електронен път и подписани на хартиен носител. При тяхното изготвяне се вземат предвид следните критерии:

Съдържание и качество на текста

- Степен на значимост, актуалност и разработеност на проблематиката.
- Пълнота и баланс на текста (в съответствие с примерната структура).
- Умения ясно да се формулират цели, подходи, хипотези.
- В каква степен заявлените цели са постигнати.
- Качество на проведеното изследване като обхват, познаване на научни изследвания и литературни източници.
- Критичен преглед на използваната литература, показвайки разбиране на теоретичната основа и контекста на изследването.
- Степен на осмисляне на проблематиката и способност за систематизиране, обобщаване и формиране на изводи и становища.
- Умения за писмено представяне на текста по ясен, достъпен и нагледен начин.
- Умение да се работи с информация и източници.
- Коректност на позоваванията.

Оформяне на текста

- Цялостен вид на разработката.
- Спазване на стандартите (брой знаци на страница, оформяне на заглавната страница и др.).

Авторство

- В каква степен текстът е лично дело на магистранта.
- Съотношение между използвани текстове и новосъздаден текст.

Език на текста

- Авторът използва ли правилен български и научен език и стил.
- Отсъствие/наличие на грешки.

2. Критерии за оценка на представянето на магистърската теза

Представяне на разработката

- Умение да се представи работата кратко и по същество (включително добро осмисляне на разглежданите въпроси).
- Способност за формулиране на изследователски проблеми.
- Използване на подходящ език.
- Използване на подходящи онагледяващи материали.
- Умение да се общува с аудиторията.

Зашита

- Умение да се отговаря на въпроси – от рецензента, членовете на изпитната комисия или други лица в залата.
- Умения да се аргументират убедително защитаваните тези.

Желаем Ви успех!

ПРИЛОЖЕНИЕ 1:

РЕЦЕНЗИЯ НА МАГИСТЪРСКА ТЕЗА

ОТ: (академична длъжност и име)

ДИПЛОМАНТ: (име, специалност и факултетен номер)

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: (академична длъжност и име)

ТЕМА НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА:

I. АКТУАЛНОСТ И ОБХВАТ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

II. ПОДХОД И ОРИГИНАЛНОСТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

III. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

IV. МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

V. ОБОСНОВАНОСТ И ПРИЛОЖИМОСТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

VI. ЕЗИК И СТИЛ НА ИЗЛОЖЕНИЕ. ОФОРМЛЕНИЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ТЕЗА

VII. ПРЕПОРЪКИ И ВЪПРОСИ

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ОЦЕНКА

(дата)

РЕЦЕНЗЕНТ:

(подпись)

ЗАБЕЛЕЖКА: Препоръчителният обем на рецензията е до 2 страници.